

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: «ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΚΑΒΑΛΑΣ»

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΚΙΟΥΡΤΖΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (ΔΤ7426)

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΔΡ.ΞΑΝΘΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ: 13 / 02 / 2021

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους όσους συνέβαλαν για την δημιουργία αυτή της εργασίας και ιδιαίτερα τον καθηγητή μου, Δρ. Ξανθό Γεώργιο, για την υπομονή και καθοδήγησή του καθ' όλη τη διάρκεια της συγγραφής της εργασίας. Επίσης ιδιαίτερες ευχαριστίες προς τους επιχειρηματίες και τους ανθρώπους που πήραν μέρος στην έρευνα για τις πολύτιμες πληροφορίες και απόψεις τους,

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο νομός Καβάλας, όσο αφορά τον τουριστικό τομέα, έχει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του όπως όλες οι περιοχές, νομοί και χώρες. Συγκεκριμένα, βασίζεται ιδιαίτερος στις Βαλκανικές χώρες και στον καλοκαιρινό τουρισμό. Λόγο των καλών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και τον υπόλοιπων Βαλκανικών χωρών, οι περισσότεροι επισκέπτες της Καβάλας προέρχονται από τα Βαλκάνια. Όμως η Καβάλα είναι ένας νομός που μπορεί να υποστηρίξει και τον χειμερινό τουρισμό καθώς και μερικές εναλλακτικές και ειδικές μορφές τουρισμού. Υπάρχει μεγάλος χώρος για βελτίωση και για έλξη περισσότερων επισκεπτών, αν και είναι δύσκολο λόγω ορισμένων συνθηκών. Παρ'όλα αυτά, η πλούσια πολιτιστική της κληρονομιά και ιστορία, καθώς και τα αξιοθέατα, τα μνημεία, οι όμορφες παραλίες της κ.α, έλκει έναν ικανοποιητικό αριθμό επισκεπτών κάθε χρόνο.

ABSTRACT

The prefecture of Kavala, in terms of tourism sector, has its advantages and disadvantages like all regions, prefectures and countries. In particular, it relies heavily on Balkan countries and summer tourism. Due to the good relation between Greece and the rest of the Balkan countries, most visitors of Kavala come from the Balkans. However, Kavala is a prefecture that can support winter tourism as well as some alternative and special forms of tourism. There is a lot of room for improvement and to attract more visitors, although it is difficult due to some definitive conditions. Nevertheless, its rich cultural heritage and history, as well as its sights, monuments, beautiful beaches, etc. attracts a sufficient number of visitors each year.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΣΕΛ.

Ευχαριστίες.....	2
Περίληψη/Abstract.....	3
Κεφάλαιο 1^ο : Εισαγωγή.....	5
1.1 Λίγα λόγια για την Καβάλα.....	5
1.2 Σκοπός εργασίας.....	5
Κεφάλαιο 2^ο : Μορφές τουρισμού.....	6
2.1 Ο Τουρισμός στην Ελλάδα.....	6
2.2 Είδη τουρισμού.....	6-8
Κεφάλαιο 3^ο : Έρευνα και συνεντεύξεις.....	9
3.1 ‘Αποψη κατοίκων και επισκεπτών.....	9
3.2 Συνεντεύξεις με επιχειρηματίες του νομού.....	10-14
Κεφάλαιο 4^ο : Αξιοθέατα και πόλοι έλξης.....	15-21
Κεφάλαιο 5^ο : S.W.O.T. Analysis.....	22
5.1 Τι είναι η ανάλυση S.W.O.T.....	22
5.2 Τι είναι το εσωτερικό και τι το εξωτερικό περιβάλλον μιας επιχείρησης.....	23-24
5.3 Ανάλυση S.W.O.T. νομού Καβάλας.....	25-31
Συμπεράσματα – Προτάσεις.....	32
Βιβλιογραφία και διαδικτυακές πηγές.....	33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Λίγα λόγια για την Καβάλα

Ο νομός Καβάλας αποτελείται από 70.000 κατοίκους, από τους οποίους οι 54.000 κατοικούν στην πόλη της Καβάλας, ενώ ο υπόλοιπος πληθυσμός κατοικεί στα χωριά και στις κωμοπόλεις του νομού. Η Καβάλα, γνωστή και ως η “Γαλάζια Πολιτεία” λόγω του ατελείωτου μπλε που την περιβάλλει από τον βυθό της θάλασσας έως και τα ύψη του ουρανού, διαθέτει πάρα πολλά κίνητρα έλξης τουριστικών επισκεπτών, όπως και τα τριγύρω χωριά και κωμοπόλεις του νομού. Απέναντι από τις ακτές της Καβάλας βρίσκεται το νησί της Θάσου. Η Θάσος είναι ένα μικρό αλλά αποτελεσματικό νησί όσο αφορά τον τουριστικό τομέα. Οι κύριοι επισκέπτες του νομού προέρχονται από τις βαλκανικές χώρες λόγω της μικρής απόστασης που υπάρχει μεταξύ του νομού και των πόλεων αυτών αλλά και των καλών σχέσεων που έχουν χτιστεί τα τελευταία χρόνια. Τούρκοι, Σέρβοι, Ρώσοι και κυρίως Βούλγαροι επισκέπτονται τον νομό, με συχνότερο μέσο το αυτοκίνητο. Οι κύριοι λόγοι επίσκεψης, τους οποίους θα αναλύσουμε στην εργασία αυτή είναι τα αξιοθέατα, το κλίμα, το περιβάλλον, η γαστρονομία και οι πολλές επιλογές ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού που προσφέρει ο νομός.

1.2 Σκοπός εργασίας

Σε αυτήν την εργασία θα αναλύσουμε τις δυνάμεις, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές του νομού όσο αφορά τον τουριστικό τομέα και κλάδο (S.W.O.T. Analysis). Με αυτόν τον τρόπο θα μάθουμε πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του νομού, τις αιτίες και τις λύσεις των προβλημάτων που αντιμετωπίζει στον τουριστικό τομέα.

Θα πραγματοποιηθεί μια μικρή έρευνα που θα βασίζεται σε προφορικές συνεντεύξεις μικρής διάρκειας τουριστών και επιχειρηματιών της Καβάλας. Για λόγους προσωπικών δικαιωμάτων τα πρόσωπα αυτά και τα ονόμα τους θα μείνουν ανώνυμα.

Θα μάθουμε τους λόγους που η Καβάλα δεν ελκύει τον αριθμό τουριστών που θα ήθελε και θα θεωρούσε ιδανικό όλη τη χρονιά. Επίσης τις αιτίες που άλλες τουριστικές περιοχές και πόλεις της χώρας επιλέγονται ως τουριστικός προορισμός έναντι της Καβάλας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

2.1 Ο τουρισμός στην Ελλάδα

Η Ελλάδα είναι αναμφισβήτητα ένας από τους πιο ελκυστικούς προορισμούς τουρισμού, ειδικά από τον μήνα Απρίλιο έως τον Οκτώβριο λόγω των παραλιών, του κλίματος και της διασκέδασης. Βεβαίως, δεν μπορούμε να παραλείψουμε την γαστρονομία, την ιστορία, τον πολιτισμό, την φιλοξενία και τα αξιοθέατα της. Όλα αυτά, μαζί με τα 18 μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO, την κατατάσσουν πολύ ψηλά στην λίστα των προτιμότερων χωρών τουριστικών προορισμών.

Το 2018 προσέλκυσε 33 εκατομμύρια επισκέπτες και έσοδα πάνω από 16 εκατομμύρια ευρώ, σπάζοντας κάθε ρεκόρ που είχε μέχρι τότε. Αναμφισβήτητα μπορούμε να πούμε πως συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην οικονομία της χώρας ο τουρισμός.

2.2 Είδη τουρισμού

Υπάρχουν πολλών ειδών εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού. Ο νομός Καβάλας μπορεί να υποστηρίξει μέχρι έναν βαθμό πολλές μορφές, αλλά δυστυχώς αδυνατεί να ελκύσει τουρίστες σε μερικές από τις μορφές αυτές. Αυτό συνήθως συμβαίνει λόγω κακών ή μη αποτελεσματικών στρατηγικών μάρκετινγκ, έλλειψη υποδομών και μη αποτελεσματικής εκμετάλλευσης των πόρων. Όπως θα δούμε παρακάτω, το μεγαλύτερο μειονέκτημα της Καβάλας είναι οι κακές υποδομές που χρειάζονται άμεση ανάπτυξη και είναι κάτι το οποίο αφορά σε γενικό βαθμό την Καβάλα και όχι μόνο στον τουριστικό τομέα.

Τα είδη τουρισμού που προτιμούν οι επισκέπτες κατά την διαμονή τους στο νομό Καβάλας είναι τα εξής:

- *Γενικός τουρισμός*

Ο γενικός τουρισμός είναι ο βασικότερος τουρισμός τον οποίο προτιμούν πολλοί για λόγους αναψυχής, διασκέδασης, περιήγησης και απλής διαμονής. Σε αυτό το είδος τουρισμού δεν υπάρχουν πολλοί τρόποι να ελκύσουμε επισκέπτες, παρά μόνο την βελτίωση των υποδομών.

- *Ψυχαγωγικός τουρισμός*

Αυτός ο τουρισμός επιλέγεται από ανθρώπους που επιδιώκουν την ψυχαγωγία και την διασκέδαση στον τόπο διαμονής και είναι ένας τουρισμός που μπορεί να ενισχυθεί από επιχειρηματίες με κέντρα διασκέδασεως και ψυχαγωγίας.

- *Πολιτιστικός τουρισμός*

Ένας τουρισμός που μπορεί να υποστηρίξει σε μέγιστο βαθμό η Καβάλα, καθώς η ιστορία της και τα μνημεία της έχουν να προσφέρουν άπειρη γνώση σε όσους επιλέξουν να μάθουν για την κληρονομιά του νομού. Θα δώσουμε μεγαλύτερη βάση παρακάτω, όταν αναπτύξουμε τα αξιοθέατα και τα μνημεία της Καβάλας. Επίσης τα πολλά φεστιβάλ που πραγματοποιούνται ελκύουν εσωτερικό αλλά και εξωτερικό τουρισμό. Τα φεστιβάλ αυτά είναι τα εξής: Φιλίππων, Cosmopolis, Airsea Show, Wood Water Wild, Πλάι στο Κύμα, Γ.Α. Παπαϊωάννου.

- *Θρησκευτικός τουρισμός*

Μεγάλο βοήθημα σε αυτό το είδος τουρισμού για την Καβάλα είναι το μνημείο του Αποστόλου Παύλου το οποίο επίσης θα αναπτύξουμε αργότερα.

- *Θαλάσσιος τουρισμός*

Ίσως το είδος με το μεγαλύτερο περιθώριο ανάπτυξης όχι μόνο στην Καβάλα αλλά σε όλη την Ελλάδα. Αυτό το είδος αφορά από τηναπλή απόλαυση της θάλασσας και των παραλιών μέχρι τις δραστηριότητες στην θάλασσα. Ένα είδος το οποίο μπορεί να αναπτύξει και να εκμεταλλευτεί η Καβάλα λόγω των 4 οργανομένων παραλιών που διαθέτει. Αυτό που χρειάζεται είναι η δημιουργία δραστηριοτήτων στην θάλασσα (σκάφη, κρουαζιερόπλοια, ιστιοφόρα κτλ) για την μέγιστη απόδοση του τουρισμού αυτού.

- *Εκθεσιακός τουρισμός*

Πολλά μουσεία διαφορετικών ειδών προσφέρονται από τον νομό και είναι ένα είδος που ελκύει πολλούς επισκέπτες κάθε χρόνο. Τα μουσεία που διαθέτει ο νομός είναι: Αρχαιολογικό Μουσείο Καβάλας, Αρχαιολογικό Μουσείο Φιλίππων, Μουσείο Μωχάμετ Αλή, Μουσείο Καπνού, Ναυτικό Μουσείο, Ιστορικό και Εθνολογικό Μουσείο Νέας Καρβάλης, Μουσείο Ελιάς, Μουσείο Κέρινων Ομοιομάτων και Μουσείο Ελληνικού Προσφυγισμού.

Είδαμε λοιπόν ποιά είδη ελκύει ο νομός Καβάλας σε μεγαλύτερο ποσοστό. Βεβαίως υπάρχουν και άλλα είδη που ελκύει αλλά όχι τόσο αποτελεσματικά ή και καθόλου. Αυτές είναι ευκαιρίες που δεν πρέπει να αφήσει ανεκμετάλλευτες κανένας νομός και καμία χώρα, καθώς μπορεί να σημαίνει την αύξηση επισκεπτών σταδιακά, όσο βελτιώνονται οι υποδομές, οι στρατηγικές μάρκετινγκ και όσο πιο γνωστό γίνεται στον υπόλοιπο κόσμο το είδος του τουρισμού που επιδιώκουμε.

Μερικά από αυτά τα είδη είναι τα εξής:

- *Ορεινός / Ορειβατικός τουρισμός*

Η πόλη της Καβάλας είναι χτισμένη πάνω σε βουνά ενώ παράλληλα περιτριγυρίζεται από θάλασσα. Έτσι μπορεί να στηρίξει δύο αντίθετα είδη τουρισμού σε έναν προορισμό. Όσο αφορά όμως τον ορεινό τουρισμό, ο νομός έχει πολλά βουνά τα οποία θα μπορούσε να εκμεταλλευτεί για περιπατητικές, ορειβατικές και αθλητικές δραστηριότητες. Προφανώς απαιτούνται ειδικές γνώσεις για την δημιουργία αυτών των δραστηριοτήτων, αλλά δε παύει να είναι μια μορφή τουρισμού που μένει ανεκμετάλλευτη.

- *Χειμερινός τουρισμός*

Η Καβάλα όντας ένας πολύ κρύος νομός θα μπορούσε να τραβήξει το ενδιαφέρον επισκεπτών που ενδιαφέρονται για τουρισμό τον χειμώνα. Εκείνη την εποχή η Καβάλα πάντα είναι «άδεια» από τουρίστες. Έτσι αν αναπτύξει χειμερινές δραστηριότητες και χιονοδρομικά σπορ θα έχει επισκεψιμότητα και τους χειμερινούς μήνες. Το Παγγαίο όρος είναι μια καλή και έξυπνη λύση καθώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως ορειβατικός τουρισμός αλλά και χιονοδρομικός. Στον διπλανό νομό Δράμας υπάρχει το βουνό «Φαλακρό» το οποίο είναι ένα χιονοδρομικό κέντρο που ελκύει και ντόπιους και τουρίστες. Οπότε ο νομός Καβάλας θα μπορούσε να προσφέρει ανταγωνισμό με τα δικά του βουνά και χιονοδρομικά κέντρα.

Σε γενικό επίπεδο με τις σωστές υποδομές και στρατηγικές μάρκετινγκ ο νομός μπορεί να υποστηρίξει τις περισσότερες μορφές τουρισμού. Ο χειμερινός και ο ορεινός όμως, έχουν τις καλύτερες προοπτικές λόγω του γεωγραφικού τόπου του νομού και την έλλειψη επισκεπτών τον χειμώνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

3.1 Αποψη κατοίκων και επισκεπτών

Οι μόνιμοι κάτοικοι του νομού αλλά και επισκέπτες έχουν παρόμοιες γνώμες και απόψεις σχετικά με τον τουρισμό στον νομό. Τα θετικά, τα αρνητικά και μια γενικότερη εικόνα όταν ακούν τις λέξεις «Καβάλα – τουρισμός». Η πλειοψηφία σχολίασε συγκεκριμένα την πόλη Καβάλα καθώς είναι ο κύριος προορισμός των επισκεπτών και το μέρος με τα περισσότερα θετικά του νομού αλλά και μερικά αρνητικά που θα δούμε στην πορεία. Το δείγμα μας είναι 15 επισκέπτες και 15 μόνιμοι κάτοικοι του νομού.

Η ομορφιά της Καβάλας είναι απεριγράπτη τόσο από τους μόνιμους κατοίκους αλλά και από τους επισκέπτες της. Έχει πανέμορφες και καθαρές οργανωμένες παραλίες και έχει μια συγκεκριμένη ιδεολογία σχετικά με την γαστρονομία της, η οποία είναι “παραλία-ταβέρνα-ψάρι”. Η μεγάλη και πολύ ενδιαφέρον ιστορία της από τα χρόνια του Μ.Αλεξάνδρου μέχρι και τα χρόνια των Οθωμανών κινούν τους επισκέπτες προς γνώση και εξερεύνηση τοπίων και αξιοθεάτων που έχουν αφήσει πίσω όλα αυτά τα χρόνια πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Παρ’όλ’αυτά δεν υπάρχουν μόνο θετικές απόψεις και γνώμες για την πόλη και τον νομό. Το μεγαλύτερο πρόβλημα που παρατήρησαν και οι ντόπιοι και οι επισκέπτες είναι η έλλειψη απαραίτητων υποδομών που κάνουν δυσάρεστη την εμπειρία τους και την ζωή τους. Δυστυχώς, όντας μια μικρή πόλη, αντιμετωπίζει ορισμένα προβλήματα που είναι κοινά για αντίστοιχες μικρές πόλεις κατά την διάρκεια της τουριστικής περιόδου. Τα κοινά προβλήματα είναι ότι έχουμε να κάνουμε με ανθρώπους, οπότε είναι αναμενόμενο να υπάρχουν προβλήματα μικρής σημαντικότητας που αντιμετωπίζουμε άσχετα με τον τουρισμό. Το κλίμα της Καβάλας μπορεί να χαλάσει το πλάνο διακοπών και τα σχέδια των επισκεπτών, καθώς υπάρχει μεγάλη πιθανότητα κακοκαιρίας κατά την διάρκεια του καλοκαιριού, μια περίοδος που πιάνει απροετοίμαστους τους νέους επισκέπτες του νομού. Ένα άλλο πρόβλημα που υπάρχει είναι ο υπερπληθυσμός. Αυτό το πρόβλημα θα το αναλύσουμε αργότερα στις συνεντεύξεις με επιχειρηματίες ξενοδοχειακών μονάδων της Καβάλας που έχουν μια πιο καθαρή εικόνα του προβλήματος αυτού. Αυτό για το οποίο παραπονιούνται όμως οι ντόπιοι και οι επισκέπτες είναι οι γεμάτοι δρόμοι, η υπερβολική κίνηση, τα γεμάτα μαγαζιά και οι λίγες επιλογές που προσφέρει η πόλη στην κατηγορία της διασκέδασης και ψυχαγωγίας. Να σημειώσουμε πως αυτά ισχύουν για τους μήνες πληρότητας των ξενοδοχείων και του υπερπληθυσμού.

3.2 Συνεντεύξεις με επιχειρηματίες του νομού

Λόγο των περιορισμών και των δυσκολιών που υπάρχουν αυτήν την περίοδο ήταν αδύνατη η συνέντευξη πολλών επιχειρηματιών και έτσι το δείγμα μας θα είναι μικρό. Η πλειοψηφία όμως ανέφερε τα ίδια λεγόμενα και δεδομένα, οπότε ξέρουμε πως αν και είναι μικρό, το δείγμα μας είναι έγκυρο και εμπιστεύσιμο. Παρακάτω, ερωτήθηκαν 3 επιχειρηματίες ξενοδοχείων μέσα στην πόλη της Καβάλας στις παρακάτω ερωτήσεις:

- 1) Υπάρχει αύξηση του τουρισμού στον νομό τα τελευταία χρόνια;
- 2) Ποιούς μήνες συναντάμε τους περισσότερους επισκέπτες στον νομό;
- 3) Τί πιστεύετε πρέπει να αλλάξει ή και να βελτιωθεί για να ελκύσει περισσότερους επισκέπτες ο νομός;
- 4) Ποιοί οι λόγοι να προτιμήσουν την Καβάλα ως προορισμό;
- 5) Ποιός/οι τομέας/είς πιστεύετε πως πρέπει να αναπτυχθεί/ούν στον νομό;
- 6) Είναι αρκετά ανεπτυγμένος ο τουριστικό τομέας του νομού;
- 7) Ποιές είναι οι υπηρεσίες και δραστηριότητες που προτιμούν οι επισκέπτες του νομού;
- 8) Ποιά τα παράπονα των επισκεπτών σχετικά με τον νομό και την τουριστική τους εμπειρία;
- 9) Υπάρχει υπερπληθυσμός στον νομό και αν ναι είναι καλό ή κακό για τον νομό;
- 10) Σε τι υπερέχει και σε τι υστερεί ο νομός Καβάλας;

Σύμφωνα λοιπόν με τις παραπάνω ερωτήσεις, οι επιχειρηματίες απάντησαν με σχεδόν ολόιδιο τρόπο τις ίδιες απαντήσεις με πολύ μικρές διαφορές, οι οποίες όμως δεν άλλαζαν το νόημα που ήθελαν να περάσουν με τις απαντήσεις τους. Οι απαντήσεις που μας έδωσαν, μας προετοιμάζουν για την S.W.O.T Analysis που θα ακολουθήσει αργότερα. Οι απαντήσεις τους είναι οι εξής:

1) Σύμφωνα με τις κρατήσεις και την κίνηση που βρίσκουμε τα τελευταία χρόνια, βλέπουμε μια σταδιακή αύξηση του τουρισμού στον νομό τα τελευταία χρόνια και ειδικά από το 2015 μέχρι και το 2019. Το 2020, λόγω της πανδημίας που πλήττει όλον τον κόσμο έχουμε τεράστια μείωση επισκεπτών σε όλη την Ελλάδα και προφανώς είναι ένα γεγονός που επηρέασε και τον νομό Καβάλας σε μεγάλο αρνητικό αριθμό. Οι επιχειρηματίες ευελπιστούν πως όσο βελτιώνονται τα πράγματα με την πανδημία αυτή, ο νομός θα σταθεί ξανά στα πόδια του και θα επιστρέψει στις καλές χρονιές όσο αφορά τον τουριστικό τομέα. Υπάρχουν όμως μερικά ξενοδοχεία και επιχειρήσεις που δεν άντεξαν και έκλεισαν οριστικά. Αυτό σίγουρα θα επηρεάσει την ζήτηση και τον αριθμό των επισκεπτών καθώς και την προσφορά καταλυμάτων που θα έχει στην διάθεσή του ο νομός.

2) Η μεγαλύτερη κίνηση που συναντάμε από επισκέπτες στον νομό Καβάλας και ιδιαίτερα στην πόλη της Καβάλας, είναι ανάμεσα στις 15 Ιουνίου έως και τις 15 Σεπτεμβρίου. Ο λόγος είναι κυρίως το κλείσιμο των σχολείων καθώς ο νομός δεν βασίζεται μόνο στον εξωτερικό αλλά και στον εσωτερικό τουρισμό που θα αναφέρουμε και στο ερώτημα 10. Επίσης, όσον αφορά τους επισκέπτες του εξωτερικού, αυτές οι ημερομηνίες είναι κατά την γνώμη τους οι καλύτερες για επίσκεψη και τουρισμό στην Ελλάδα. Να σημειώσουμε πως οι κύριοι επισκέπτες του νομού είναι Τούρκοι, Ρώσοι, Σέρβοι, Βούλγαροι και γενικότερα Βόρειες χώρες στην πλειοψηφία που θεωρούν το κλίμα της χώρας μας ιδανικό και πολύ ζεστό, ακόμα και χωρίς τον Ιούνιο που πάντα ο καιρός είναι λίγο άστατος και απρόβλεπτος.

3) Σε αυτό το ερώτημα υπήρχαν 2 ειδών απαντήσεις. Η **πρώτη** ήταν η προσπάθεια βελτίωσης υποδομών και μάρκετινγκ έτσι ώστε να βελτιώσουμε την εικόνα του νομού και να ελκύσουμε περισσότερους επισκέπτες. Επίσης η δημιουργία περισσότερων επιλογών, δηλαδή περισσότερων καταλυμάτων, περισσότερης ποικιλίας και ποσότητας δραστηριοτήτων και ειδών τουρισμού, όπως είχαμε αναφέρει στο **2^ο κεφάλαιο**. Η **δεύτερη** απάντηση ήταν αυτή του στοχευμένου μάρκετινγκ. Θα υπάρχει μεγάλη πρόοδος και επιτυχία αν καταφέρει ο νομός να ελκύσει επισκέπτες χωρίς υποχρεώσεις, έτσι ώστε να έχουμε επισκέπτες και τους χειμερινούς μήνες σε αντίθεση με την εικόνα του σήμερα που θα συναντήσεις ελάχιστους επισκέπτες αυτούς τους μήνες. Στην περίπτωση που πραγματοποιηθούν όλα αυτά θα δούμε έναν διαφορετικό, ομορφότερο, ελκυστικότερο και αποτελεσματικότερο νομό στο θέμα του τουρισμού.

4) Όπως γνωρίζουμε ο ανταγωνισμός που αντιμετωπίζει ο νομός είναι τεράστιος λόγω των πολλών παρόμοιων επιλογών που προσφέρει η Ελλάδα. Κυρίως επειδή το καλοκαίρι, όπου συναντάμε σε γενικό βαθμό την μεγαλύτερη κίνηση επισκεπτών στην Ελλάδα, οι περισσότεροι επισκέπτες επιλέγουν κάποιο νησί που προσφέρει σε μεγαλύτερη ένταση την εμπειρία της θάλασσα, την αίσθηση του καθαρού αέρα και της μεσογειακής διατροφής. Όμως ο νομός Καβάλας μπορεί να συγκριθεί με αυτά τα νησιά καθώς όχι μόνο περιτριγυρίζεται από θάλασσα και έχει 4 οργανωμένες παραλίες, αλλά έχει και το νησί της Θάσου, το οποίο είναι ακριβώς απέναντι από την πόλη της Καβάλας και είναι ένας πολύ ελκυστικός προορισμός. Πολλοί από τους επισκέπτες της Καβάλας, επισκέπτονται κατά την διάρκεια της επίσκεψής τους την Θάσο, πολύ απλά επιβιβάζοντας σε ένα γρήγορο ferry boat και σε μισή ώρα μπορούν να ανακαλύψουν και να εξερευνήσουν το πανέμορφο αυτό νησί. Εκτός αυτού, ο νομός προσφέρει πολιτισμική κληρονομιά, αξιοθέατα, ιστορία, εξερεύνηση σε όλο το νομό από θάλασσα έως και βουνά, αναλόγως τις προτιμήσεις του κάθε επισκέπτη. Επίσης δεν ξεχνάμε την γαστρονομία της και την ιδεολογία “παραλία-ταβέρνα-ψάρι” που πολλοί επισκέπτες επιλέγουν και τους ευχαριστεί πολύ. Τέλος, η άνεση που προσφέρει η κοντινή απόσταση του νομού με τις γειτονικές χώρες, δε μπορεί να τις προσφέρει κανένα αεροπλάνο ή πλοίο. Οι περισσότεροι επισκέπτες επιλέγουν την άφιξη τους στην χώρα μας και τον νομό με αυτοκίνητο λόγω της κοντινής απόστασης των χωρών μας.

5) Όπως προαναφέραμε, οι υποδομές του νομού χρειάζονται άμεση βελτίωση και ανάπτυξη. Επίσης η προσέλκυση επισκεπτών τους χειμερινούς μήνες, έτσι ώστε να αυξηθεί η διάρκεια της σεζόν στον νομό αυτό και να βλέπουμε μεγάλο αριθμό επισκεπτών και την χειμερινή περίοδο. Το σημαντικότερο όμως είναι να δώσουμε αιτίες επίσκεψης και προτίμησης του νομού στους επισκέπτες, δηλαδή να επικεντρωθούμε στην ποικιλία και στις επιλογές ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού. Αυτός είναι επίσης ένας τομέας που χρειάζεται προσοχή και πολλή δουλειά για να πετύχει και να πραγματοποιηθεί.

6) Σύμφωνα με τις στατιστικές, τα τελευταία χρόνια έχουμε σταδιακή και σταθερή ανάπτυξη του τομέα αυτού, ειδικά από το 2015 έως το 2019. Όμως αυτό δεν σημαίνει πως δεν μπορεί να αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο και να βελτιωθεί. Όπως είδαμε και στις προηγούμενες απαντήσεις, υπάρχουν πολλές ευκαιρίες βελτίωσης και ανάπτυξης του νομού στον τουριστικό τομέα, τις οποίες θα πρέπει να αρπάζει και να εκμεταλλευτεί ο νομός. Από υποδομές μέχρι ποικιλία και νέες δραστηριότητες, αναμφισβήτητα ο νομός έχει αρκετά μεγάλο περιθώριο ανάπτυξης, χωρίς να σημαίνει πως δεν έχει αναπτυχθεί αρκετά τα τελευταία χρόνια σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο.

7) Σε αυτό το ερώτημα υπήρχαν ποικίλες απαντήσεις ανάλογα τις ηλικίες και τις επιθυμίες των πελατών. Για τα νεαρής ηλικίας άτομα (18-25 ετών), οι προτιμήσεις τους ήταν η διασκέδαση, η ψυχαγωγία και η χαλάρωση στις παραλίες της Καβάλας, ενώ ως προορισμό προτιμούν την πόλη της Καβάλας. Στους επισκέπτες με οικογένειες και υποχρεώσεις, προτιμούσαν την χαλάρωση και την ηρεμία, ενώ παράλληλα ζητούσαν εξερεύνηση και βόλτες μέσα στον νομό και στις γύρω πόλεις και χωριά. Οι επισκέπτες της 3^{ης} ηλικίας ζητούν κυρίως βόλτες μέσα στην πόλη της Καβάλας χαζεύοντας και εξερευνώντας τα αξιοθέατα και τις απολαύσεις που προσφέρει η πόλη. Τα κοινά που έχουν όλοι οι επισκέπτες, ανεξαρτήτως την ηλικία τους, είναι η απόλαυση της γαστρονομίας, της παραλίας και των αξιοθέατων που προσφέρει ο νομός.

8) Τα περισσότερα προβλήματα και παράπονα που έχουν οι επισκέπτες του νομού και ιδιαίτερα μέσα στην πόλη της Καβάλας, είναι μικροπροβλήματα που αντιμετωπίζουν όλοι οι τουριστικοί προορισμοί. Ο κάθε άνθρωπος μπορεί να έχει ξεχωριστά προβλήματα και παράπονα από κάποιον άλλον, αλλά συνήθως γνωρίζουμε τις αιτίες και μερικές από αυτές δεν μπορούν να διορθωθούν και να αλλάξουν εύκολα ή και καθόλου. Μερικά από αυτά είναι παράπονα από καταλύματα, η κίνηση στους δρόμους και η μη εύρεση πάρκινγκ, που οφείλονται στο χτίσιμο της πόλης και ο γεωγραφικός της τόπος που δυσκολεύουν την ανάπτυξη και την βελτίωση των υποδομών τις, όπως περισσότερα πάρκινγκ, μεγαλύτεροι και καλύτεροι δρόμοι, καλύτερη προσβασιμότητα και γενικά βελτίωση των υποδομών της. Αυτά κυρίως συναντιούνται μέσα στις πόλεις του νομού που είναι ο ελκυστικότερος και ο προτιμότερος προορισμός του νομού, έτσι έχουμε το πρόβλημα του υπερπληθυσμού που δυσκολεύει τόσο τους ντόπιους όσο και τους επισκέπτες.

9) Κατά την εαρινή περίοδο, κυρίως μέσα στην πόλη της Καβάλας, συναντάμε μεγάλο αριθμό επισκεπτών, το οποίο οδηγεί σε υπερπληθυσμό. Αυτό δεν είναι απαραίτητα κακό για την πόλη, καθώς υπάρχουν και θετικά. Το πιο σημαντικό από τα θετικά είναι η οικονομική ανάπτυξη του τόπου. Γεμάτα καταλύματα και καταστήματα, γεμάτες παραλίες καθώς και διαφήμιση του νομού και των υπηρεσιών και ψυχαγωγιών που προσφέρει. Βέβαια, ο υπερπληθυσμός μπορεί να είναι θετικός μόνο αν είναι ελεγχόμενος και να υπάρχει βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη. Σε περίπτωση που ο υπερπληθυσμός δεν είναι ελεγχόμενος και δεν έχουμε βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, να μεν έχουμε οικονομική ανάπτυξη, αλλά αντιμετωπίζουμε όλα τα προβλήματα που μπορεί να προκαλέσει ο υπερπληθυσμός. Πράγμα που σημαίνει πως θα είναι γεμάτοι οι δρόμοι, δυσκολία κίνησης, προσβασιμότητας, ελλείψεις στα μέσα μεταφοράς, μέχρι και προβλήματα υγιεινής, καθώς υπάρχει μεγάλο πρόβλημα με τα απορρίματα που δημιουργούνται. Εύκολο να το λέμε, αλλά είναι πολύ δύσκολο να ελέγξει κανείς τον υπερπληθυσμό, ειδικά τα τελευταία χρόνια με την δημιουργία των Airbnb και των πολλών αδήλωτων καταλυμάτων και διαμερισμάτων που χρησιμοποιούνται για την διαμονή επισκεπτών. Έτσι ο κακός υπερπληθυσμός είναι συχνό φαινόμενο στην πόλη της Καβάλας και γενικότερα σε όλον τον νομό.

10) Αυτό το ερώτημα θα αναπτύξουμε σε παρακάτω κεφάλαιο που αφορά το S.W.O.T Analysis του νομού. Με λίγα λόγια όμως, η Καβάλα μπορεί να μην είναι μοναδική και ξεχωριστή σε αυτά που προσφέρει, αυτό δε σημαίνει όμως ότι δεν είναι μια μοναδική εμπειρία να την επισκευθεί κανείς και να την «γευτεί». Όλοι οι προορισμοί έχουν τα θετικά και τα αρνητικά τους. Το θέμα είναι να μπορείς να εκμεταλλευτείς τα θετικά και να διορθώσεις ή έστω να ελαχιστοποιήσεις τα αρνητικά για την καλύτερη δυνατή εμπειρία του επισκέπτη. Πρέπει να υποστηρίξεις όσο μπορείς τις δυνάμεις σου και αν είναι εφικτό να δημιουργήσεις νέες, ενώ παράλληλα να εξαφανίσεις τις αδυναμίες, κάτι βέβαια που είναι πολύ δύσκολο να συμβεί, συγκεκριμένα στην περίπτωση της Καβάλας που ορισμένες αδυναμίες της είναι σχεδόν απίθανο να διορθωθούν και να αλλάξουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΟΙ ΕΛΞΗΣ

Το τελευταίο βήμα πριν την ανάλυση S.W.O.T , είναι να μάθουμε τους κυριότερους λόγους που επισκέπτονται την Καβάλα οι τουρίστες σε θέμα αξιοθεάτων και γενικότερων πόλων έλξης. Η σειρά με την οποία θα παρουσιαστούν είναι βασισμένη στις προτιμήσεις των επισκεπτών και το πόσο δημοφιλείς είναι τα αξιοθέατα αυτά.

1) Αρχαιολογικός χώρος φιλίππων (μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO)

Η ιστορία του χώρου αυτού είναι πολύ μεγάλη. Από τα χρόνια του Φίλιππου Β΄, την έλευση του Αποστόλου Παύλου και την Βυζαντινή αυτοκρατορία, ο αρχαιολογικός χώρος χρησιμοποιήθηκε μέχρι και ως οχυρό, ώσπου την κατάκτηση των Τούρκων. Όμως στις μέρες μας χρησιμοποιείται ως θέατρο και χώρος εκδηλώσεων μετά την ανασκαφική έρευνα που πραγματοποιήθηκε.

Η ανασκαφική έρευνα ξεκίνησε στους Φιλίππους το 1914 από τη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή. Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, η Αρχαιολογική Υπηρεσία και η Αρχαιολογική Εταιρεία διενέργησαν συστηματικές ανασκαφές. Σήμερα η Αρχαιολογική Υπηρεσία, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και η Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή συνεχίζουν την αρχαιολογική έρευνα. Τα ευρήματα των ανασκαφών φυλάσσονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Φιλίππων. Από τον Ιούλιο του 2016, ο αρχαιολογικός χώρος Φιλίππων συγκαταλέγεται στον κατάλογο των μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον χαρακτηρισμό και τα κριτήρια ένταξης του χώρου, θα βρείτε στην ιστοσελίδα της UNESCO.¹

¹ <https://www.visitkavala.gr/sightseeing/arxaiologikos-xoros-filippon/>

2) Ακρόπολη – Φρούριο

Στην κορυφή της χερσονήσου της Παναγίας δεσπόζει η Ακρόπολη της Καβάλας, η οποία χτίστηκε στο μεγαλύτερο μέρος της το πρώτο τέταρτο του 15ου μ.Χ. αιώνα. Διαδέχτηκε τη βυζαντινή Ακρόπολη της Χριστουπόλεως (παλαιότερη ονομασία της Καβάλας), που είχε καταστραφεί το 1391, ενσωματώνοντας στην κατασκευή τα ερείπιά της. Προορισμός του οχυρού ήταν ο έλεγχος και η προστασία του καίριου περάσματος της Εγνατίας Οδού. Το φρούριο κτίστηκε σε θέση με εξαιρετική φυσική οχύρωση και σε περίοδο που οι πόλεμοι διεξάγονταν με όπλα «ψυχρού ατσαλιού» και όχι με πυροβόλα όπλα μεγάλης καταστρεπτικής δύναμης. Για τελευταία φορά η ακρόπολη χρησιμοποιήθηκε στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου από τα στρατεύματα των κατακτητών. Στο επιβλητικό αυτό κτίσμα είναι εμφανείς οι αλληπάλληλες ανακατασκευές και επεμβάσεις στην οχύρωσή του από τους Βυζαντινούς, τους Ενετούς και τους Οθωμανούς.

Ολόκληρη η ακρόπολη είναι κτισμένη με ακατέργαστες πέτρες τοπικού γρανίτη, ανακατεμένες με κομμάτια από τούβλα και μάρμαρα. Μπαίνοντας από την κεντρική της είσοδο, βλέπουμε ότι χωρίζεται στον εσωτερικό και εξωτερικό περίβολο από ένα εγκάρσιο τείχος. Ο εσωτερικός περίβολος αποτελούσε και το σπουδαιότερο τμήμα της ακρόπολης, γιατί περιέκλειε όλους τους απαραίτητους χώρους για την άμυνά της.²

Στις μέρες μας οι επισκέπτες μπορούν να θαυμάσουν την πόλη από ψηλά ανεβαίνοντας πάνω στο φρούριο καθώς και να ερευνήσουν τον χώρο του φρουρίου. Το φυλάκιο, τη δεξαμενή νερού, την αποθήκη πυρομαχικών και τροφίμων που αργότερα έγινε φυλακή αλλά και τοβ κεντρικό κυκλικό πύργο.

² <https://www.visitkavala.gr/sightseeing/akropoli-frourio/>

3) Ιμαρέτ και οικία Μωχάμετ Άλη

Τα δύο αυτά κτήρια καταγράφονται μαζί καθώς δημιουργήθηκαν και άνηκαν στον Μωχάμετ Άλη.

Στην πλατεία του Μωχάμετ Άλη (1769-1849), που βρίσκεται στη χερσόνησο της Παναγίας στην Παλιά Πόλη της Καβάλας, υπάρχει το κονάκι και το άγαλμά του. Το άγαλμα είναι έργο του διάσημου γλύπτη Κωνσταντίνου Δημητριάδη. Φιλοτεχνήθηκε στο Παρίσι και απεικονίζει τον στρατηλάτη και θεμελιωτή της αιγυπτιακής δυναστείας, Μωχάμετ Άλη με το σπαθί στη θήκη, αφού, σύμφωνα με την παράδοση, επιστρέφει στην οικία του για να ξεκουραστεί. Παρόμοιο άγαλμα υπάρχει και στην Αίγυπτο, στο οποίο απεικονίζεται ως έφιππος, αλλά κρατώντας το σπαθί ψηλά σε μορφή δόξας.

Το κονάκι του Μωχάμετ Άλη θεωρείται ένα από τα πιο χαρακτηριστικά σωζόμενα δείγματα οθωμανικής αρχιτεκτονικής του 18ου αιώνα στην Ελλάδα. Στη νότια ενότητα βρίσκεται το selamlık, το οποίο περιλαμβάνει τους χώρους της ημερήσιας διαμονής και εργασίας των ανδρών, το ιδιαίτερο δωμάτιο του πασά και τους χώρους υποδοχής των επισκεπτών τους. Στη βόρεια ενότητα βρίσκεται το harem, που περιέχει τους χώρους των γυναικών, το λουτρό (χαμάμ) και τον σοφά. Ιδιαίτερο διακοσμητικό στοιχείο αποτελούν οι ξύλινες εντοιχισμένες ντουλάπες και τα τζάκια.³

³ <https://www.visitkavala.gr/sightseeing/oikia-moxamet-ali/>

Στις αρχές του 19ου αιώνα ο Μωχάμετ Άλη, ιδρυτής της τελευταίας Αιγυπτιακής δυναστείας, ίδρυσε στην γενέτειρά του Καβάλα το Ιμαρέτ, ένα θρησκευτικό, εκπαιδευτικό και φιλανθρωπικό ίδρυμα. Μέχρι το 1902 λειτούργησε ως ισλαμικό ιεροδιδασκαλείο, καθώς η εκπαίδευση των μουσουλμάνων μέχρι το 1846 ήταν άμεσα συνδεδεμένη με τη θρησκεία.

Η λέξη «ιμαρέτ» προέρχεται από την αραβική λέξη imara που σημαίνει κατασκευή. Συγκεκριμένα προέρχεται από την Αραβική ρίζα AMR και αποδίδει τις λέξεις 'amr (ζωή) και isti'mar (ανάπτυξη μίας περιοχής /τόπου). Ιμαρέτ (ή αλλιώς kulliye) ονομάζεται μια αστική μονάδα που αποτελείται από μια αγορά, ένα τζαμί και άλλα αγαθοεργά ιδρύματα. Στην τουρκική, ιμαρέτ ονομάζονται, επίσης, και οι κουζίνες του ιδρύματος, που προσφέρουν φαγητό στους φτωχούς. Η ουσία του ιμαρέτ είναι η ίδια η ζωή και το αποτέλεσμά του είναι η εδραίωση και η ανάπτυξη. Όπως χαρακτηριστικά υποστηρίζουν και οι Μουσουλμάνοι: “Ιμαρέτ είναι η καρδιά της ανάπτυξης του Ισλάμ, γύρω από το οποίο ανθίζει ο πολιτισμός”.

Περιλαμβάνει συνολικά δύο μεντρεσέδες (ιεροδιδασκαλεία), δύο derslane-μεστζίτ (μεγάλες θολωτές αίθουσες για προσευχή), ένα μεκτέμπ (σχολείο βασικής εκπαίδευσης για αγόρια), ένα ιμαρέτ (κουζίνα-πτωχοκομείο, ανεξαρτήτως θρησκευματος) και τα γραφεία της διεύθυνσης.

Από τα τέλη του 1922 οι χώροι του Ιμαρέτ χρησιμοποιήθηκαν για τη στέγαση των προσφύγων. Μεταγενέστερα λειτούργησε ως μουσείο, καφετέρια και εστιατόριο. Το 2001 παραχωρήθηκε από το αιγυπτιακό δημόσιο σε ιδιώτη για την πλήρη αποκατάσταση και μετατροπή του σε υπερπολυτελές ξενοδοχείο.⁴

⁴ <https://www.visitkavala.gr/sightseeing/imaret/>

4) Καμάρες – Υδραγωγείο

Το πιο χαρακτηριστικό μνημείο της Καβάλας είναι το μεγάλο τοξωτό Υδραγωγείο, γνωστό με το όνομα «Καμάρες», μήκους 270μ. και μέγιστου ύψους 25μ. Στις αρχές του 16ου αιώνα η άνυδρη χερσόνησος της Παναγίας υδροδοτήθηκε με τα νερά που πηγάζουν από την περιοχή της Παλιάς Καβάλας. Η πηγή, που βρίσκεται σε υψόμετρο 400μ., είναι γνωστή ως «μάννα του νερού», «Σούμπαση» ή «τρία Καραγάτσια». Οι Καμάρες στη σημερινή τους μορφή είναι έργο των αρχών του 16ου αιώνα που αποδίδεται στον Ιμπραήμ πασά, βεζίρη του σουλτάνου Σουλεϊμάν του Νομοθέτη. Χτίστηκαν μεταξύ 1520-1530, περίοδο κατά την οποία έγιναν στην Καβάλα μεγάλα έργα υποδομής που αποσκοπούσαν στην ανασυγκρότηση της πόλης μετά την καταστροφή του 1391.

Οι Καμάρες είναι έργο τεράστιο, δυσανάλογο με το μέγεθος του τότε ασήμαντου οικισμού. Πιθανολογείται ότι στον ίδιο χώρο υπήρχε ρωμαϊκό υδραγωγείο πάνω στα απομεινάρια του οποίου χτίστηκαν οι Καμάρες. Το παλιό αυτό Υδραγωγείο υδροδοτούσε την πόλη της Καβάλας μέσω της περιοχής του Σούγελου (su-yol: «ο δρόμος του νερού») μέχρι τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα. Σήμερα οι Καμάρες έχουν χάσει τη ζωτική τους σημασία, διατηρώντας ωστόσο την ομορφιά και το μεγαλείο τους, καθώς αποτελούν το μνημείο-σύμβολο της πόλης.⁵

⁵ <https://www.visitkavala.gr/sightseeing/kamares-idragogeio/>

5) Μουσεία και Θρησκευτικοί χώροι

Η Καβάλα διαθέτει αρκετά μουσεία και καπναποθήκες, καθώς κάποτε η Καβάλα ήταν το μεγαλύτερο κέντρο επεξεργασίας και εξαγωγών καπνού στα Βαλκάνια. Αυτό δε σημαίνει όμως πως ασχολείται μόνο με τον καπνό.

Η Καβάλα διαθέτει ένα αρχαιολογικό μουσείο, το μουσείο Μωχάμετ Άλη, το αρχαιολογικό μουσείο Φιλίππων, το μουσείο καπνού, το ναυτικό μουσείο, ένα ιστορικό και εθνολογικό μουσείο, ένα μουσείο κέρινων ομοιομάτων, το μουσείο ελιάς και τέλος το μουσείο προσφυγικού Ελληνισμού.

Όλα αυτά τα μουσεία είναι ξεχωριστά και βρίσκονται μέσας στον νομό αλλά μερικά από αυτά βρίσκονται εκτός πόλης, κάτι που προσφέρει και την εξερεύνηση σε όσους ενδιαφέρονται για τα μουσεία αυτά. Χάρη σε αυτά τα μουσεία η Καβάλα έχει χτίσει τον πολιτισμό της και την πολιτιστική της κληρονομιά.

Όσο αφορά τους Θρησκευτικούς χώρους, σχετίζονται με την έλευση του Αποστόλου Παύλου και υπάρχουν πολλοί ναοί στους τριγύρω δήμους της Καβάλας.

Αυτό που σίγουρα μπορούμε να πούμε είναι πως η κληρονομιά της ελληνικής ορθοδοξίας είναι αναπόσπαστο κομμάτι της εθνικής ταυτότητας και αποτελεί πόλο έλξης επισκεπτών.

Οι εκκλησίες με την αξιόλογη εικονογράφησή τους, τα ψηφιδωτά, τις τοιχογραφίες και τις σπάνιες εικόνες τους, οι επιβλητικοί καθεδρικοί ναοί, τα ξωκλήσια, τα μοναστήρια και τα προσκυνήματα της υπαίθρου μαρτυρούν τη στενή και μακραίωνη σχέση των Ελλήνων με τη θρησκευτική λατρεία.

Σε πολλά σημεία της περιοχής ο επισκέπτης έχει την ευκαιρία να συναντήσει επίσης κτίσματα και μνημεία λατρείας διαφορετικών δογμάτων και θρησκειών, που αποκαλύπτουν την πολυπολιτισμική κληρονομιά της περιοχής κατά το πέρασμα των αιώνων.⁶

⁶ <https://www.visitkavala.gr/eksereunise/thriskeutikoi-xoroi/>

Επίλογος Αξιοθεάτων

Θα μπορούσαμε να αναλύσουμε περαιτέρω τα αξιοθέατα και τους πόλους έλξης επισκεπτών, καθώς η Καβάλα έχει πάρα πολύ μεγάλη πολιτιστική κληρονομιά που της έχουν αφήσει η αρχαίοι Έλληνες, το Βυζάντιο και η Τουρκοκρατία. Βασίζεται πάνω σε αυτήν και αναπτύσσεται όσο το δυνατόν μπορεί με την βοήθεια τόσο των ντόπιων αλλά και των επισκεπτών.

Τελειώνοντας με αυτό το κεφάλαιο, είμαστε έτοιμοι για την ανάλυση S.W.O.T. για να ανακεφαλαιώσουμε και να μάθουμε για τις δυνάμεις, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες αλλά και τις απειλές του νομού Καβάλας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: S.W.O.T. ANALYSIS

5.1 Τι είναι η ανάλυση S.W.O.T.

Η ανάλυση S.W.O.T. είναι ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία από τα οποία μια επιχείρηση ή στην δικιά μας περίπτωση ο νομός Καβάλας μπορεί να αξιοποιήσει για να λάβει αποφάσεις και στρατηγικές. Για λόγους ευκολίας θα θεωρήσουμε τον νομό Καβάλας ως μια επιχείρηση κατά την διάρκεια αυτού του κεφαλαίου.

Η ονομασία S.W.O.T. είναι τα αρχικά των :

- 1) Strengths.** Είναι τα δυνατά σημεία του εσωτερικού περιβάλλοντος που έχει η επιχείρηση. Δηλαδή τα πλεονεκτήματα που έχει η επιχείρηση, στην δικιά μας περίπτωση, στον τουριστικό κλάδο.
- 2) Weaknesses.** Είναι τα αδύναμα σημεία του εσωτερικού περιβάλλοντος που έχει η επιχείρηση. Δηλαδή τα μειονεκτήματα που έχει και πώς μπορεί να τα αποφύγει ή να τα διορθώσει.
- 3) Opportunities.** Είναι οι ευκαιρίες που δημιουργούνται και προκύπτουν στο εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης και πως μπορεί να τις “αρπάξει” και να τις εκμεταλλευτεί προς την δημιουργία μέχρι και νέων δυνάμεων.
- 4) Threats.** Είναι οι κίνδυνοι που μπορεί να υπάρχουν στο εξωτερικό περιβάλλον μιας επιχείρησης. Αυτά μπορεί να είναι από ανταγωνιστές, πολιτικές αλλαγές, τεχνολογικές καινοτομίες(που σε μερικές περιπτώσεις δημιουργούν ευκαιρίες) μέχρι και φυσικά φαινόμενα.

5.2 Τι είναι το εσωτερικό και τι το εξωτερικό περιβάλλον μιας επιχείρησης

A) Εσωτερικό περιβάλλον είναι οι παράγοντες της επιχείρησης (οργανισμού) οι οποίοι την επηρεάζουν και βρίσκονται σε άμεση συσχέτιση μεταξύ τους (αλληλεπίδραση). Αυτοί είναι:

- οι ανθρώπινοι πόροι (εργατικό και στελεχιακό δυναμικό)
- οι φυσικοί (εγκαταστάσεις, πάγιος εξοπλισμός, αποθέματα)
- οι τεχνολογικοί
- οι οικονομικοί (δάνεια ,πηγές κεφαλαίων, μετοχικό κεφάλαιο κ.α)

Η ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος στηρίζεται στη διατύπωση της θεωρίας των πόρων και των ικανοτήτων και στην αλυσίδα αξίας του καθηγητή του Harvard Business School, M. Porter.

Σύμφωνα με τη θεωρία των πόρων και των ικανοτήτων τα τέσσερα βασικά στοιχεία του εσωτερικού περιβάλλοντος μιας επιχείρησης είναι:

- οι ανθρώπινοι πόροι
- οι υλικοί πόροι (πάγιος εξοπλισμός, περιουσία, κεφαλαιακή διάρθρωση)
- οι άυλοι πόροι (κύρος, φήμη)
- τα συστήματα διοίκησης τα οποία τα οποία επιτελούν το δύσκολο έργο του συντονισμού και της αποτελεσματικής διαχείρισης των τριών προηγούμενων.

Η αλυσίδα αξίας θεωρεί την επιχείρηση ως μια αλυσίδα διαδικασιών της οποίας οι κρίκοι είναι ο σχεδιασμός, η παραγωγή, η προώθηση, η διανομή και η υποστήριξη του προϊόντος. Ο Porter διακρίνει τις δραστηριότητες αυτές σε κύριες και δευτερεύουσες λέγοντας πως στις πρώτες ανήκει ο σχεδιασμός, η δημιουργία, η προώθηση και η υποστήριξη του προϊόντος, ενώ οι δεύτερες έχουν επικουρική συμμετοχή και είναι η ανάπτυξη σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων, η νομική υποστήριξη κ.α⁷

⁷ <https://sites.google.com/site/dioikeseepicheireseon/home/esoteriko-periballon-epicheireses>

B) Εξωτερικό περιβάλλον μιας επιχείρησης είναι οι παράγοντες οι οποίοι δρουν έξω από μια επιχείρηση, την επηρεάζουν και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Η διάκριση του εξωτερικού περιβάλλοντος σε γενικό και ειδικό είναι άκρως σημαντική αφού απλοποιεί τον τρόπο μελέτης και πρόβλεψης των συνθηκών λειτουργίας της επιχείρησης. Οι παράγοντες (στοιχεία) του εξωτερικού γενικού περιβάλλοντος είναι:

- οικονομικοί (η διάρθρωση της οικονομίας μιας χώρας, οι τομείς παραγωγής, οι παραγωγικοί πόροι, τα επίπεδα ανάπτυξης κ.α)
- πολιτικοί (πολιτικό καθεστώς, κρατικός παρεμβατισμός, πολιτική και οικονομική ελευθερία, γραφειοκρατία κ.α)
- θεσμικοί (νομοθεσία, θεσμικό πλαίσιο, κανονισμοί)
- κοινωνικοί (διάρθρωση της κοινωνίας, πολιτισμός , ιστορία, ήθη, έθιμα, κινητικότητα πολιτών κ.α)
- τεχνολογικοί (επίπεδο εφαρμογής ποόδου και αποδοχής της τεχνολογίας και αποτελεσματικός συνδυασμός πόρων, γνώσεων, εμπειριών κ.α)

Οι παράγοντες (στοιχεία) του εξωτερικού ειδικού ή λειτουργικού περιβάλλοντος μιας επιχείρησης είναι:

- οι πελάτες
- οι προμηθευτές
- οι ανταγωνιστές
- οι κρατικοί φορείς
- οι εργατικές ενώσεις
- τα επιμελητήρια

Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της κατηγορίας περιβάλλοντος είναι η διαφορετικότητά του μεταξύ των επιχειρήσεων και η άμεση επίδρασή του στη λήψη των αποφάσεων.

Η προσαρμογή μιας σύγχρονης επιχειρηματικής μονάδας στις μεταβολές του εξωτερικού περιβάλλοντος προϋποθέτει μελέτη, ανάλυση και αντιμετώπιση των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και τεχνολογικών παραγόντων. Η προσέγγιση αυτών των στρατηγικών παραγόντων που αφορούν το μάκρο- περιβάλλον της επιχείρησης (δηλαδή το σύνολο των επιχειρήσεων σε όλους τους τομείς παραγωγής) είναι εφικτή με την εκπόνηση της PEST Analysis (Political= πολιτικοί παράγοντες, Economic= οικονομικοί παράγοντες, Social= κοινωνικοί παράγοντες, Technological= τεχνολογικοί παράγοντες).⁸

⁸ <https://sites.google.com/site/dioikeseepicheireseon/home/exoteriko-periballon-epicheireseis>

5.3 Ανάλυση S.W.O.T. νομού Καβάλας

Σύμφωνα λοιπόν με όλα τα παραπάνω κεφάλαια, η ανάλυση S.W.O.T. μπορεί πλέον να πραγματοποιηθεί με μεγάλη ακρίβεια καθώς έχουμε τις απαραίτητες πληροφορίες. Να σημειώσουμε πως δεν θα αναφερθούμε στην ανάλυση P.E.S.T.(ή αλλιώς ανάλυση P.E.S.T.L.E.) που συγκεντρώνεται στο εξωτερικό περιβάλλον και μόνο. Όμως σίγουρα θα αναφέρουμε τις εξωτερικές αλλαγές κατά την παρουσίαση των **ευκαιριών** και των **απειλών**.

A) Strengths (Δυνάμεις) :

« Η Καβάλα δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από κανέναν άλλο ανταγωνιστικό προορισμό όσο αφορά τον τουριστικό τομέα», ήταν τα πρώτα λόγια ενός από τους επιχειρηματίες ξενοδοχειακών μονάδων όταν ερωτήθηκε για τις δυνάμεις που μπορεί να έχει ο νομός Καβάλας. Όπως θα δούμε παρακάτω τα λόγια αυτά ισχύουν, όντως η Καβάλα είναι ένας πλήρης τουριστικός προορισμός με τα υπέρ και τα κατά της όπως όλοι οι υπόλοιποι τουριστικοί προορισμοί της Ελλάδας. Συγκεκριμένα, οι δυνάμεις του νομού Καβάλας είναι οι εξής :

- Αξιοθέατα
- Κουλτούρα και νοοτροπία
- Γεωγραφική θέση
- Ιστορία
- Γαστρονομία
- Όλων των ειδών Μ.Μ.Μ.
- Πολιτιστική κληρονομιά και μνημεία
- Φυσική ομορφιά του νομού
- Θάσος

Όπως αναπτύξαμε στο **4^ο κεφάλαιο**, τα αξιοθέατα, η πολιτιστική κληρονομιά και τα μνημεία, αλλά και η ιστορία της, δίνουν μεγάλα πλεονεκτήματα απέναντι στους ανταγωνιστές του νομού. Τα «σημάδια» που έχουν αφήσει πίσω τους τα χρόνια του Φίλιππου Β΄, του Βυζαντίου και της Τουρκοκρατίας, ιδιαίτερα το πέρασμα του Αποστόλου Παύλου και του Μωχάμετ Άλη, δεν περνάνε απαρατήρητα και χάρη σε αυτά ο νομός Καβάλας έχει τόσο πλούσια σε ποιότητα και ποσότητα πολιτιστική κληρονομιά.

Η *κουλτούρα* και η *νοοτροπία* του νομού είναι επηρεασμένες από τον μεγάλο αριθμό μεταναστών και προσφύγων που πέρασαν ή που έμειναν στην Καβάλα, καθώς και από τα αρχαία χρόνια μέχρι και την Τουρκοκρατία. Η Καβάλα είναι επηρεασμένη από τους Βαλκανικούς λαούς όπως η Σερβία, η Αλβανία, η Βουλγαρία και φυσικά η Τουρκία. Πώς όμως θα μπορούσε να θεωρηθεί ως δύναμη όλο αυτό; Οι επισκέπτες που έχουν παρόμοια νοοτροπία και κουλτούρα νιώθουν πιο οικεία και είναι πιο εύκολη η αλληλεπίρραση και κατανόηση μεταξύ δύο διαφορετικών λαών, οπότε πολύ πιθανόν, για παράδειγμα, ένας Βούλγαρος επισκέπτης να προτιμήσει την Καβάλα ως προορισμό αντί κάποιον άλλο τουριστικό προορισμό.

Συνδυάζοντας την *νοοτροπία* με την *γαστρονομία*, έχουμε ως αποτέλεσμα μια πολύ σημαντική δύναμη αξία ανταγωνισμού. Όπως αναφέραμε και στο **3^ο κεφάλαιο**, η δύναμη της γαστρονομίας της Καβάλας είναι ο εξής συνδυασμός : «*παραλία-ταβέρνα-ψάρι*». Χάρη στην *γεωγραφική της θέση*, η Καβάλα μπορεί να προσφέρει και τις τρεις αυτές απολαύσεις σε ένα μέρος. Με άλλα λόγια, οι περισσότερες ταβέρνες της Καβάλας (της πόλης), βρίσκονται παραλιακά και προσφέρουν όλο το πακέτο. Ένας σημαντικός παράγοντας είναι η ιχθυόσκαλα της Καβάλας που καθημερινά εμπορεύεται φρέσκα ψάρια στους καταστηματάρχες πράγμα που σημαίνει πως οι περισσότεροι πελάτες φεύγουν ευχαριστημένοι, θέλοντας να ξαναζήσουν την ίδια εμπειρία. Ακόμα και σε αυτούς που δεν προτιμούν ψάρι για το γεύμα τους, η Καβαλιώτικη κουζίνα περιέχει και ντόπια ιδιαίτερα φαγητά αλλά και φαγητά και κουζίνες επηρεασμένες από τα Βαλκάνια, οπότε πολύ εύκολα θα μπορούσε κάποιος επισκέπτης να δοκιμάσει αυτού του είδους την κουζίνα.

Τελειώνοντας με τις δυνάμεις, η Καβάλα διαθέτει *όλων των ειδών Μ.Μ.Μ.* (*Μέσα Μαζικής Μεταφοράς*), που σημαίνει πως είναι προσβάσιμη από στεριά, θάλασσα και αέρα. Η *φυσική της ομορφιά* περιλαμβάνει όχι μόνο τα αξιοθέατα της και τα μνημεία της αλλά και τις ομορφιές που έχει από την φύση της. Πανέμορφες οργανωμένες και μη παραλίες και πολλά ψηλά και εξερευνησιμα βουνά που προσφέρουν τις δυνατότες δημιουργίας εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού. Τέλος η *γεωγραφική της θέση* μπορεί να θεωρηθεί ως οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος, καθώς η Καβάλα βρίσκεται σχετικά κοντά στην Θεσσαλονίκη. Αυτό σημαίνει πως όσοι επισκέπτονται της Θεσσαλονίκη ίσως επιλέξουν την Καβάλα ως προορισμό κατά την διάρκεια της επισκεψής τους. Ή για παράδειγμα αν ένας Σέρβος θέλει να επισκεφθεί την Θεσσαλονίκη οδικώς, ίσως επιλέξει να μείνει στην Καβάλα για λίγες μέρες είτε για ξεκούραση είτε για εξερεύνηση και απόλαυση. Το κακό με όλο αυτό είναι η πιθανότητα να μην επιλέξουν την Καβάλα ως προορισμό επειδή προτιμούν να επισκεφθούν την Θεσσαλονίκη. Πάντως η *Θάσος*, ένα νησί ακριβώς απέναντι από την πόλη της Καβάλας που βρίσκεται στον ίδιο νομο, βοηθάει πολύ σε αυτό το κομμάτι καθώς προσφέρει ο,τι προσφέρει κάθε άλλο νησί, με το πλεονέκτημα της απόστασης. Οπότε όποιος επισκέπτεται την Καβάλα συνήθως επισκέπτεται και την Θάσο και το ανάποδο, έτσι συνδυάζει και την πόλη αλλά και το νησί ως προορισμό.

B) Weaknesses (Αδυναμίες) :

Δύσκολα θα βρεθεί πόλη/νομός/χώρα χωρίς μικροπροβλήματα και αδυναμίες. Η Καβάλα δεν είναι εξαίρεση και αντιμετωπίζει και αυτή τα δικά της προβλήματα και τις αδυναμίες της όχι μόνο όσο αφορά τον τουριστικό κλάδο, αλλά και σε γενικό επίπεδο. Για παράδειγμα, προβλήματα ανθρώπινων πόρων, τα οποία πολλές φορές είναι απρόβλεπτα ή απλά προσπερνιούνται χωρίς να δωθεί ιδιαίτερη σημασία καθώς έχουμε να κάνουμε με το ανθρώπινο κομμάτι το οποίο μπορεί να προκαλέσει επιτυχίες και αποτυχίες απρόβλεπτα. Οι αδυναμίες της Καβάλας είναι οι εξής :

- Έλλειψη και προβλήματα υποδομών
- Αδυναμία επέκτασης λόγου του γεωγραφικού της χτισίματος
- Είναι κατά κύριο λόγο καλοκαιρινός προορισμός
- Υπερπληθυσμός το καλοκαίρι
- Μικρή διάρκεια σεζόν
- Ελάχιστη έλξη επισκεπτών τον χειμώνα

Ξεκινώντας με τις *υποδομές*, ειδικά η πόλη της Καβάλας, βρίσκεται σε πρωταρχικό στάδιο. Αυτό σημαίνει μεγάλη δυσκολία μετακίνησης οδικώς λόγω των δρόμων οι οποίοι χρειάζονται άμεσα επεξεργασία και βελτίωση. Ελάχιστη υποστήριξη προς ΑμεΑ που δυσκολεύει την μετακίνηση τους. Η μη ύπαρξη ποδηλατόδρομων και η κακή κατάσταση των δρόμων (λακούβες, χαντάκια κτλ)

Η πόλη της Καβάλας θα μπορούσε να είχε μεγάλες προοπτικές όσο αφορά την *επέκτασή* της. Όμως είναι κάτι πρακτικά αδύνατο λόγω του χτισίματός της. Από την μια μεριά έχει την θάλασσα και από την άλλη βουνά. Το κεφάλαιο και η εργασία που είναι απαραίτητη για την δυνατή επέκτασή της προς την μεριά των βουνών είναι τόσο μεγάλα σε αριθμό που ίσως και να μην αξίζει το ρίσκο. Πράγμα που μας οδηγεί στην επόμενη αδυναμία, τον *υπερπληθυσμό*.

Η Καβάλα είναι κυρίως *καλοκαιρινός προορισμός*, που σημαίνει πως όσοι θέλουν να επισκεφθούν τον νομό, θα το κάνουν το καλοκαίρι. Έτσι μαζεύεται ένας μεγάλος αριθμός επισκεπτών το καλοκαίρι ο οποίος, ειδικά στην πόλη της Καβάλας, δυσκολεύει πολύ την ζωή μέσα στην πόλη. Με άλλα λόγια οδηγούμαστε σε μη βιώσιμο υπερπληθυσμό που οδηγεί σε προβλήματα μετακίνησης και σε ορισμένες περιπτώσεις προβλήματα υγιεινής (σκουπίδια, προβλήματα ύδρευσης).

Η μικρή διάρκεια σεζόν και η ελάχιστη έλξη επισκεπτών τον χειμώνα, είναι δύο αδυναμίες που αν αντιμετωπιστούν, θα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των δύο αδυναμιών που προαναφέραμε. Δηλαδή την Καβάλα ως καλοκαιρινό προορισμό και τον υπερπληθυσμό. Δυστυχώς το κλίμα της Καβάλας είναι τέτοιο που δύσκολα μπορεί να επεκταθεί η καλοκαιρινή σεζόν. Ακόμα και αν αυξηθεί από τους 6 μήνες στους 7, η βελτίωση του τόπου και η έλξη νέων επισκεπτών εκείνον τον έξτρα μήνα θα είναι ελάχιστη. Οπότε μία λύση που έχουμε αναφέρει στα παραπάνω κεφάλαια είναι η δημιουργία λόγων και αιτιών επίσκεψης της Καβάλας τους χειμερινούς μήνες. Με αυτόν τον τρόπο υπάρχουν οι πιθανότητες και οι ευκαιρίες να αποφευχθεί ο υπερπληθυσμός το καλοκαίρι και να επεκταθεί η σεζόν σε γενικό επίπεδο και όχι μόνο προς την καλοκαιρινή.

Γ) Opportunities (Ευκαιρίες) :

Το εξωτερικό περιβάλλον μιας επιχείρησης είναι πολύ πιθανόν να αλλάζει από την μια μέρα στην άλλη. Έτσι οι ευκαιρίες και οι απειλές που αντιμετωπίζει η επιχείρηση εξαφανίζονται και δημιουργούνται συνεχώς. Υπάρχουν όμως και μερικές που μένουν ίδιες και απλά πρέπει να εκμεταλλευθούν ή να αποφευχθούν αναλόγως το συμφέρον της επιχείρησης. Ορισμένες ευκαιρίες μπορούν να οδηγήσουν σε μεγάλες επιτυχίες εάν η επιχείρηση τις εκμεταλλευτεί με σωστό τρόπο. Οι ευκαιρίες που μπορεί να δημιουργήσει ο νομός είναι οι εξής :

- Καλύτερη αξιοποίηση των αξιοθέατων και των μνημείων
- Ανάδειξη παραδόσεων και γαστρονομίας
- Δημιουργία νέων εκδηλώσεων και φεστιβάλ
- Επέκταση σεζόν
- Ανάδειξη της Θάσου

Η Καβάλα θα μπορούσε να κάνει καλύτερη αξιοποίηση των αξιοθέατων και των μνημείων της για την έλξη επισκεπτών. Όπως για παράδειγμα, πολλοί επισκέπτες επιθυμούν να δουν τον Παρθενώνα, τον Λευκό Πύργο κ.α αξιοθέατα της Ελλάδας τα οποία είναι γνωστά σε όλον τον κόσμο. Γιατί να μην προωθήσει κάποιο αξιοθέατο

και η Καβάλα; Όπως αναφέραμε στα παραπάνω κεφάλαια, έχει πάρα πολλά μνημεία και αξιοθέατα καθώς και ένα μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO, τον αρχαιολογικό χώρο Φιλίππων. Θα μπορούσε να προωθήσει για παράδειγμα το Φρούριο της Καβάλας, την Ακρόπολη της. Υπάρχουν πολλές επιλογές λόγω των πολλών μνημείων, μουσείων και αξιοθέατων που έχει η Καβάλα και θα μπορούσε να είναι μια πολύ καλή ευκαιρία για την έλξη νέων και περισσότερων επισκεπτών.

Η *ανάδειξη παραδόσεων και γαστρονομίας* μπορεί επίσης να ελκύσει νέους επισκέπτες. Ο συνδυασμός Μεσογειακής κουζίνας επηρεασμένη από τις Βαλκανικές χώρες μπορεί να σημαίνει την δημιουργία μια κουζίνας που συνδυάζει και τις δύο αυτές διαφορετικές κουζίνες. Όσο αφορά τις παραδόσεις πολλά χωριά του νομού έχουν τις δικές τους παραδόσεις όπως για παράδειγμα στις Κρηνίδες την δεύτερη μέρα του Πάσχα πραγματοποιούνται οι Αυγομαχίες. Στην περιοχή της Λεκάνης έχουν το έθιμο της Γιορτής της Πατάτας η οποία φημίζεται για την γεύση και την νοστιμιά της και άλλες πολλές παραδόσεις και έθιμα που μπορεί να φαίνονται περίεργα αλλά και άξια παρακολούθησης και συμμετοχής.

Η *επέκταση σεζόν*, όπως αναφέραμε στις αδυναμίες, είναι δύσκολη αλλά όχι αδύνατη. Η Καβάλα έχει πολλές καλοκαιρινές εκδηλώσεις και φεστιβάλ. Εάν όμως μπορούσε να δημιουργήσει εκδηλώσεις και φεστιβάλ του καλοκαιριού, όπως το Cosmopolis Festival το οποίο ελκύει και ντόπιους αλλά και επισκέπτες, κατά την διάρκεια των χειμερινών μηνών, αυτό θα σήμαινε την ευκαιρία αύξησης επισκεπτών τους μήνες που η Καβάλα έχει ελάχιστους. Έτσι θα υπάρχει και αύξηση έλξης επισκεπτών τους χειμερινούς μήνες και επέκταση σεζόν.

Μία από τις δυνάμεις και από τις ευκαιρίες που μπορεί να δημιουργήσει ο νομός, είναι η *ανάδειξη της Θάσου*. Κάθε καλοκαίρι η κίνηση επισκεπτών της Θάσου αυξάνεται, όμως θα μπορούσε να είναι ακόμα μεγαλύτερη με μερικές βελτιώσεις, αναβαθμίσεις και σωστού μάρκετινγκ. Μπορεί να είναι ένα μικρό, αλλά δεν παύει να είναι νησί. Έτσι η Καβάλα είναι πόλη, χωριά και νησί ταυτόχρονα, ικανοποιώντας την οποιαδήποτε από τις τρεις αυτές επιθυμίες του επισκέπτη ανά πάσα στιγμή με ένα πλοίο, με ένα αυτοκίνητο, με ένα λεωφορείο. Ο λόγος που δεν βρίσκεται στις δυνάμεις τις Καβάλας και βρίσκεται στις ευκαιρίες, είναι γιατί η Θάσος δεν είναι τόσο φημισμένη όσο τα υπόλοιπα νησιά της Ελλάδας και έτσι «χάνει» όσο αφορά τον ανταγωνισμό. Άρα η ευκαιρία είναι η βελτίωση του νησιού και η διαφήμισή του για να μαθευτεί και να μπορεί να συγκριθεί με τα υπόλοιπα νησιά της Ελλάδας.

Δ) Threats (Απειλές) :

Οι απειλές που αντιμετωπίζει μια επιχείρηση μπορεί να είναι υλικές ή και άυλες. Υλικές όπως ο ανταγωνισμός και άυλες όπως τα καιρικά φαινόμενα. Οι υλικές υπάρχουν παντού αλλά οι άυλες αλλάζουν αναλόγως την περιοχή και αυτό είναι και ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζει και η Καβάλα. Οι απειλές είναι οι εξής :

- Κλίμα
- Ανταγωνισμός
- Οικονομική κρίση
- Κακές σχέσεις με τις Βαλκανικές χώρες
- Πανδημία

Το κλίμα της Καβάλας είναι ένα εμπόδιο που δυστυχώς δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί. Το υπερβολικό κρύο και οι άνεμοι του χειμώνα εμποδίζουν τον χειμερινό τουρισμό της Καβάλας. Χαλάζι και χιόνι είναι μερικά φαινόμενα που έχουν έλθει από το πουθενά σε περιόδους που δεν ήταν φυσικό να συμβούν, όπως για παράδειγμα τον Απρίλιο του 2020 χιόνισε. Επίσης το απρόβλεπτο χαλάζι είναι συχνό φαινόμενο και μπορεί να χαλάσει τις διακοπές των επισκεπτών.

Ο ανταγωνισμός που αντιμετωπίζει η Καβάλα είναι πολύ μεγάλος, καθώς συναγωνίζεται όλους τους υπόλοιπους καλοκαιρινούς προορισμούς της Ελλάδας και όχι μόνο. Το μόνο πλεονέκτημα της Καβάλας είναι οι καλές σχέσεις με τις Βαλκανικές χώρες που την προτιμάνε, αλλά όσο αφορά επισκέπτες από άλλες χώρες, οι περισσότεροι προτιμούν τα νησιά της Ελλάδας ή και την πρωτεύουσα.

Οι κακές σχέσεις με τις Βαλκανικές χώρες είναι ίσως η μεγαλύτερη απειλή που μπορεί να αντιμετωπίσει η Καβάλα. Τα στατιστικά δείχνουν πως το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών της Καβάλας προέρχεται από τις Βαλκανικές χώρες. Οπότε αν για κάποιο λόγο οι τωρινές καλές σχέσεις μετατραπούν σε κακές, η Καβάλα θα υποστεί ένα τεράστιο πλήγμα στον τουριστικό τομέα.

Τέλος, η *οικονομική κρίση* που επηρέασε την Ελλάδα στο παρελθόν δημιούργησε προβλήματα που έπρεπε να αντιμετωπίσουν όλοι οι κλάδοι και οι τομές. Ο τουριστικός τομέας της Καβάλας επηρεάστηκε πολύ από αυτό αλλά με αργά και σταθερά βήματα ανάκαμψε και επανήλθε πιο δυνατή έως και το 2019. Όμως τα απρόβλεπτα του εξωτερικού τομέα για άλλη μια φορά δυσκόλεψαν πολύ τις επιχειρήσεις με την «άφιξη» της *πανδημίας* του κορονοϊού το 2020. Όπως σε όλο τον κόσμο, έτσι και στην Καβάλα πολλές επιχειρήσεις έκλεισαν και πολλές δε γνωρίζουν το μέλλον τους. Σε αυτές τις επιχειρήσεις συμπεριλαμβάνονται και το μεγαλύτερο ποσοστό των ξενοδοχείων του νομού. Το καλοκαίρι του 2020, όπως ήταν αναμενόμενο, η κίνηση επισκεπτών ήταν ελάχιστη και κανένα από τα φεστιβάλ και τις εκδηλώσεις δεν πραγματοποιήθηκαν, δίνοντας την αίσθηση αβεβαιότητας στον τουριστικό τομέα του νομού Καβάλας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Συμπεραίνουμε λοιπόν πως η Καβάλα έχει τις προοπτικές για βελτίωση ως προς τον τουριστικό τομέα αν και υπάρχουν μερικά προβλήματα και αδυναμίες που δύσκολα μπορούν να αντιμετωπιστούν. Οι μεγάλες δυνάμεις της είναι η τοποθεσία και η γεωγραφική της θέση, η πολιτιστική της κληρονομιά και η δυνατότητα της να μπορέσει στο μέλλον, υποστηρίζοντας σιγά-σιγά νέες εναλλακτικές και ειδικές μορφές τουρισμού, να ελκύσει νέους και περισσότερους επισκέπτες καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου και όχι μόνο του καλοκαιριού.

Οι προτάσεις προς βελτίωση, σύμφωνα και με τις έμπειρες απόψεις επιχειρηματιών του κλάδου, είναι οι εξής :

- Υποστήριξη νέων εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού
- Βελτίωση και ανάπτυξη των υποδομών που βρίσκονται ακόμα σε πρωταρχικό στάδιο και χρειάζονται άμεση προσοχή.
- Βελτίωση οδικού δικτύου
- Δημιουργία νέων θέσεων πάρκινγκ για την καταπολέμηση του υπερπληθυσμού και την δυσκολία προσβασιμότητας στις πόλεις του νομού
- Ανάδειξη και περισσότερη διαφήμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς της
- Προσφορά περισσότερων επιλογών διασκέδασης και δραστηριοτήτων
- Ανάπτυξη και υποστήριξη του χειμερινού τουρισμού

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Λόγο των δύσκολων συνθηκών που αντιμετωπίζει όλος ο κόσμος με την πανδημία, σχεδόν όλες οι πληροφορίες προήλθαν από διαδικτυακές πηγές και τηλεφωνικές συνεντεύξεις, αν και υπάρχουν εξαιρέσεις, όπως για παράδειγμα οι συνεντεύξεις με τους επιχειρηματίες τουριστικών καταλυμάτων και ελάχιστοι τουρίστες – επισκέπτες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ :

Χ. Κοκκώσης – Π. Τσάρτας – Ε. Γκρίμπα, (2011), «Ειδικές και Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού – Ζήτηση και προσφορά νέων προϊόντων τουρισμού», Αθήνα : Εκδόσεις Κριτική ΑΕ.

Δ. Παπαδόπουλος, (2006), «Διοίκηση επιχειρήσεων φιλοξενίας και αναψυχής», Σημειώσεις μαθήματος, ΤΕΙ Καβάλας.

Ηγουμενάκης και Κραβαρίτης. (2004), «Τουρισμός: Βασικές έννοιες.» Interbooks, Αθήνα.

Θ. Μαυροδόνη, (2006), «Εισαγωγή στον Τουρισμό», Δράση: Παραγωγή Εκπαιδευτικού Υλικού, Αθήνα.

Χ. Λογοθέτη, (1997), «Τουρισμός και βιώσιμη ανάπτυξη», Εκδόσεις Σακκουλά.

Γ. Ζαχαράτος – Π. Τσάρτας, (2008), Τόμος Γ, «Τουριστικός Τομέας» Έκδοση για Ε.Α.Π.

Ε. Χρήστου, (1999), «Έρευνα Τουριστικής Αγοράς», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα.

Μ. Σφακιανάκης, (2000), «Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού», ΕΛΛΗΝ, Αθήνα.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ :

<https://hellasjournal.com/2019/01/neo-istoriko-rekor-gia-ton-toyrismo-to-2018-esoda-16-dis-kai-33-ekat-diethneis-afixeis/>

<http://digilib.teiimt.gr/jspui/bitstream/123456789/1604/1/012014x01x038.pdf>

http://www.visitgreece.gr/el/main_cities/kavala

<http://www.teikav.edu.gr/portal/index.php/el/home/useful-information/kavala>

<https://kavala.gov.gr/o-dimos/o-dimos-xthes-kai-simera/istorika-stoixeia-dimou>

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%B3%CE%B3%CE%B1%CE%AF%CE%BF_%CE%8C%CF%81%CE%BF%CF%82

<https://www.visitkavala.gr/apolause/mouseia/>

<https://www.visitkavala.gr/>